

REBOLUSYONARYO A PAGIWARNAK TI UMILI ITI AMIANAN-LAUD A LUZON

DANGADANG

Setyembre-Oktubre 2020

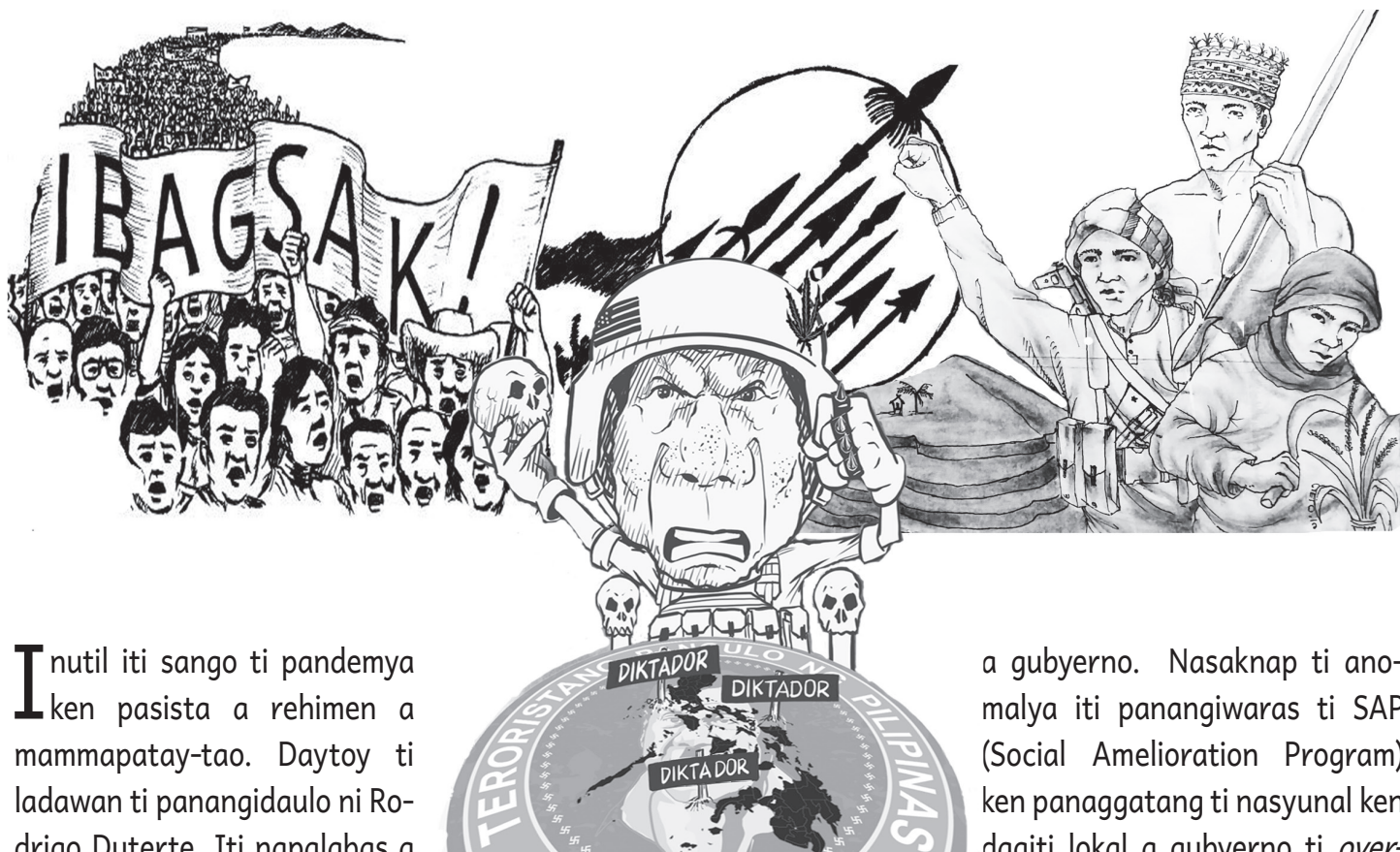
Tawen 34 Bilang 3

P10.00

IPASA NO MABASA

Editorial

Labanan ti pasismo ti estado iti panawen ti pandemya a Covid

Iti nutil iti sango ti pandemya ken pasista a rehimen a mamapatay-tao. Daytoy ti ladawan ti panangidaulo ni Rodrigo Duterte. Iti napalabas a mensahe na iti SONA idi Hulyo, awan ti signipikante a nagun-odan a nailanad. Pasig a kinalastog, panagpangta ken panangipangas laeng ti naibagbaga.

Ti problema ti pandemya a Covid a tinagibassit ni Duterte idi damo ket agtultuloy a kim-marro iti pagilian. Dumanonen iti nasurok 300,000 ti naakaran ti sakit bayat a nasurok 5,000 met ti natay. Ti sigud a nakaro a krisis iti ekonomiya ti pagilian ket ad-adda nga immirteng. Ad-adda

a nakakaskas-ang ti kasasaad ti masa nga anak ling-et a lalo a nailumlom iti kinarigat. Mano a milyon a Pilipino kadagiti syudad ken kaaw-awayan ti agsagsagaba iti bisin. Iti bangir daytoy, ti dak-dakkel a paset ti binilbilyon a piso nga inutang ni Duterte para kano iti panaglapan iti Covid ken panagtulong kadagiti naapektaran nga umili ket ad-adda a nang-pabussog iti bulsa dagiti buaya nga opisyales ti reaksyunaryo

a gubyrno. Nasaknap ti anomalya iti panangiaras ti SAP (Social Amelioration Program) ken panagatang ti nasyunal ken dagiti lokal a gubyrno ti *over-priced* a ramit ken suplay medikal.

Imbes a papigsaen ti pangpubliko a sistema ken serbisyo iti salun-at kas maiparbeng nga addang iti panaglapan iti pandemya a Covid, ad-adda ketdi a naipaima kadagiti pribado nga institusyon daytoy kas panagsurot iti neoliberal a patakaran ti imperyalista nga amo na. Maysa a militarista a solusyon ti inpakat ti utek-pulbura a ni Duterte. Imbes nga agsanggir kadagiti eksperto, propesyonal ken mang-

mangged iti salun-at, kangrunaan a naipakat dagiti militar ken pulis a mangipatungpal iti linteg militar a tipo ti panangkontrol iti tignay ti umili. Ginundawayan ti rehimen a Duterte ti kasasaad a pandemya tapno lalo a lipiten ti umili ken pairtengen ti militarisasyon iti kaaw-awayan inggana kadagiti syudad. Ti binukel na nga Inter-Agency Task Force (IATF) a mangiwanwan iti kampanya laban iti Covid iti intero a pagilian ket bukuklen dagiti heneral a mangpunpunno iti kabinete. Nayon pay, ginundawayan ni Duterte ken ti hunta militar iti kabinete ti panawen ti pandemya a COVID tapno pardasan ti panangprobar iti Anti-Terrorism Law kas nayon nga armas ti rehimen iti pananglipit iti umili a lumablaba ken iti amin a kritiko ti diktador a gubyrerno na daytoy.

Nalawag ti kinapalpak ti mili-

tarista a solusyon nga inpakat ni Duterte tapno labanan ti pandemya a Covid iti pagilian. Ngem daytoy latta ti pagtaltalinaeden ken agtultuloy a pakpakaroen nga addang ti diktadura a Duterte tapno protektaran ti tengngel iti poder ken maiduron dagiti kontra-umili nga addang a pabor kadagiti amo na nga imperyalista ken agar-ari a dasig. Iti sango ti epekto ti pandemya iti ekonomiya ti pagilian ken pagbiagan dagiti masa nga anak ling-et, dakkel latta a pondo ti nailatang para iti panangpapigsa iti AFP-PNP ken kadagiti ramit panggubat daytoy.

Iti rehiyon, nadagsen a bakbaklayan ti umili ti epekto ti pandemya iti pagbiagan kagiddan ti panangpakaro ti rehimen iti militarisasyon iti kaaw-awayan. Inaldaw a mangmanggeg iti damdamag ti panagdakkel ti bilang dagiti naakaran ti virus.

Ngem kagiddan met laeng a maibutbutaktak ti nakaro a korapsyon kasilpo iti pondo iti salun-at.

Sigud a nakaro ti kinakurang ti pasilidad ken tao ti salun-at iti rehiyon. Iti Cordillera, tunggal maysa a doktor ket 17,450 a katao ti kabatog bayat nga iti Ilocos met ket 29,378 a katao ti kabatog ti tunggal doktor. Iti kaaduan a sulsulinek a lugar, dumanon iti tallo a barangay ti serserbisyan ti maysa a nars wenno midwife. Nakarkaro ti panagbaybay-a iti salun-at ti umili kadagiti nasulinek a paset ti kabambantayan ti Cordillera no sadino ket adayo dagiti ospital a masarakan laeng kadagiti sentro ti probinsya. Adu a barangay ti awan ti klinik ken no adda man ket agkurkurang wenno awan ti agas ken ramit medikal. Iti bangir daytoy, naibutbutaktak dagiti kaso ti panagkurakot dagiti LGU iti pondo para iti salun-at kas iti maanomalya a pangatang ti lokal a gubyrerno ti syudad ti Tabuk, Kalinga kadagiti overpriced a ramit ken suplay medikal, ken ti kwestyonaable a pannakaistambay dagiti pangmedikal a makina kas iti *CT scan, laparoscope* ken *x-ray machine* iti Bontoc General Hospital iti Mountain Province. Nairaman met ti sumagmamano a barangay captain iti rehiyon kadagiti nakasoan maipanggep iti anomalya iti panangiwaras ti SAP.

Ngem imbes a punnoan ti dakkel a kinakurang iti serbisyo iti salun-at tapno epektibo a labanan ti Covid, dakdakkel a pondo pay ti inlatang ti rehimen a Duterte iti panangpairteng ti militarisasyon iti kaaw-awayan

Ti *Dangadang* ket rebolusyonaryo a pagiwarnak iti Amianan-Laud a Luzon iti tarabay ti PARTIDO KOMUNISTA ti PILIPINAS. Maipablaak ditoy dagiti damdamag kadagiti aksyon ti Bagong Hukbong Bayan ken dangadang ti umili kasta met ti panagamiris kadagiti isyu a pakaseknan ti umili.

Silulukat ti *Dangadang* iti aniaman a saludsod, dillaw, singasing, koresponsal ken pangkultura a parnuay tapno mapadur-as ti linaon na.

Pagtitinnulongan tayo a padur-asen ti *Dangadang*. Ti sangapulo a piso a presyo ti pagiwarnak ket dakkel a tulong tapno suportaran ti agtultuloy a pannakairuar na.

ITI DAYTOY NGA ISYU:

Editorial :

Labanan ti Pasismo ti estado
iti panawen ti pandemya a
Covid 1

Panangpadur-as ti organiko
a mula babaen iti SRI 4

Agtitimpuyog a Panagtignay
Laban iti COVID-19. 6

Ammoyo kadi? 9

Rebolusyonaryo a Saludo iti
Kinabanuar dagiti Martir. . . 10

Kultura 11

Kadua, Banuar ka!
Saludoan dagiti Martir ti
Rebolusyon

ti Ilocos-Cordillera. Iti sango ti pandemya, agtultuloy dagiti nairteng a combat, intelligence ken civil-military operations ti AFP ken PNP iti nalawa a paset ti Ilocos Sur, Mountain Province, Ifugao, Abra, Kalinga ken Apayao. Iti agdama, 61 baryo iti 18 a munisipyo ti maop-operasyon ken nagpuestoan dagiti tropa ti AFP-PNP iti intero a rehiyon. Agtultuloy met ti kampanya iti puersado a panagpasurender kadagiti mannalon iti uneg ti E-CLIP. Kagiddan daytoy ti agtultuloy a panag-irteng dagiti panaglabsing iti karbengan tao dagiti mannalon ken dadduma pay nga umili. Maibilang kadagiti kaudian a naidamad nga abuso militar ket ti panangirussuat kadagiti 'war games' iti uneg ken lawlaw dagiti baryo, panagtakaw ken panangdadael kadagiti mula, *sexual harassment*, panagpangta ken pananglipit iti umili, panangdadael iti sistema ti padanum ti komuni-

dad, panagkampo kadagiti pangpubliko nga imprastruktura kas iti barangay hall ken panangdistorbo iti linak ken talna ti komunidad. Iti Ilocos, ipanpanawagan ti umili ti panangisardeng kadagiti operasyon militar a nagresulta iti puersado a panangpabakwit iti maysa a barangay ti Santa Lucia. Gapu kadagitoy nga operasyon, nalabsing dagiti regulasyon kasilpo iti panangliklik ti panagwaras ti COVID gapu ta naiduron ti umili nga agsinneksek iti plasa ti maysa a barangay. Kasta met a ti nawaya a panagserrek ken panagruar dagiti tropa ti AFP-PNP kadagiti baryo ket mangipaay ti ad-adda a peggad ti panagwaras ti virus ti Covid.

Iti sango ti kinainutil ken kinamauyong ti rehimen a Duterte iti tengnga ti nakaro a pandemya ti Covid, nalawag nga awan ti dadduma a pagsanggiran ti umili no di ti nagkaykaysa a panagtignay ken panaglaban. Ad-adda a

maidurduron ti umili nga agbaringkuas ken ilaban ti karbengan, pagimbagan ken ti mismo a biag. Umad-adu nga umili ti mamulmulat ken mapatpatignay tapno kolektibo a sangoen ti pagbiagan, asikasuen ti salun-at ken labanan ti militarisasyon iti kaaw-awayan. Babaen kadagiti rebolusyonaryo nga organisasyon masa ken iti tulong ti BHB, masapul nga itultuloy a padur-asen dagiti kampanya ken tignay masa iti panangpaadu ken panangingato ti produksyon iti makan, panagsanay maipanggep iti trabaho iti salun-at, panagadal kasilpo kadagiti addang iti panaglaban iti Covid, panangsingir ti naan-anay a serbisyo a pangsalun-at ken suporta iti pagbiagan ti masa nga anak ling-et, panangibutaktak ti abuso militar kadagiti baryo ken panaglaban iti umir-irteng a militarisasyon iti kaaw-awayan ken syudad. ✎

Ti panangpadur-as ti organiko a mula babaen iti SRI

Nabayag a panawenen nga as-asugen ti masa a mannalon ti kinakurang wenno kinaawan ti sukayen a daga ken kanaig na pay a panangparigat dagiti apo't daga ken komersyante-usurero iti nadumaduma a wagas a kas ti nangato nga abang iti daga, interes ti utang, nangato a presyo dagiti farm inputs ken nababa met a presyo ti produkto ti mannalon.

Kanaig na pay nga in-inut a mapukpukaw ti kinadam-eg ti daga gapu iti tuloy-tuloy a panagrusar kadagiti kemikal a mangpaadu ti apit ken mangpalangto kano kadagiti mula nangruna ti pagay. In-inut met a mangpatpatay iti umili gapu iti kinakurang ti sustansya dagiti taraon a mapataud ken dadduma pay nga elemento na a makadadael iti salun-at wenno makasabidong iti tao. Dagitoy nga agas ket pinarnuay dagiti kapitalista gapu iti ayat da a makapataud ti adu a produkto para iti ganansya.

Iti panawen ti pandemya ti Covid-19, gungundawayan dagiti imperyalista nga agrokorporasyon kas ti Monsanto, Syngenta, Bayer, Dupont ken dadduma pay ti krisis iti salun-at tapno mailako ti ginabsuon

a sobra a produkto da. Iti pannakikomplot iti pasista a rehimen a Duterte, ken babaen kadagiti mangimatmaton iti agrikultura, ipautang da dagiti bin-i, abono, pestisidyo nga awan kano ti interes ken pagparangen a tulong kadagiti mannalon nga apektado ti krisis.

Iti panagabuso ti sumagma-mano a tao iti aglawlaw nga isu met laeng ti mangdaddadael iti biag ti tao ken dagiti animal, adu nga umili iti lubong ti agtarigagay a maisubli manen ti nabaknang a siklo ti aglawlaw ken amin a nabag ditoy (*biodiversity*).

Ti panangparegta manen ti organiko a panangmula ket maysa a panggep a napinget nga iyababante ti Agraryo a Rebolusyon. Ti mailablabaen a wayawaya ken karbengan iti kaadda ti sukayen a

daga dagiti mannalon ket nairut a nakasilpo iti panangpadur-as iti produksyon tapno maaddaan ti naan-anay a taraon ken pagbiagan dagiti mannalon. Karman ditoy ti panggep a maisubli manen ti sigud a kinadam-eg ti daga nga in-inut a patpatayen dagiti kemikal nga abono, pestisidyo, ken herbisidyo (pangpatay ti ruot).

Itantandudo ti rebolusyonaryo a tignayan dagiti takuat dagiti siyentista, dagiti organisasyon ken indibidwal nga agtultuloy latta a mangtakuat ken mangikagumaan no kasano nga in-inut a maisubli manen ti kinadam-eg ti daga ken palangtoen manen ti aglawlaw.

Ti sigud nga ammo tayo a proseso ti panangmula dagiti appo tayo ti nagbasaran ti napadur-as a teknolohiya ti organiko a panangmula. Nainayon dagiti baro ken napadur-as a proseso wenno teknika tapno magun-od ti adadu pay a nasustansya nga apit, ken kagiddan na ti panangpasubli ti kinadam-eg ti daga.

Ti *Adventures Development Relief Agency* – ADRA ket maysa a Humanitarian Organization a ti panggep ket tulongan dagiti mannalon a mapadur-as ti mula da babaen iti panangisubli ti kinadam-eg ti daga ken makaapit ti adadu ken nasalsalun-at a bukukel.

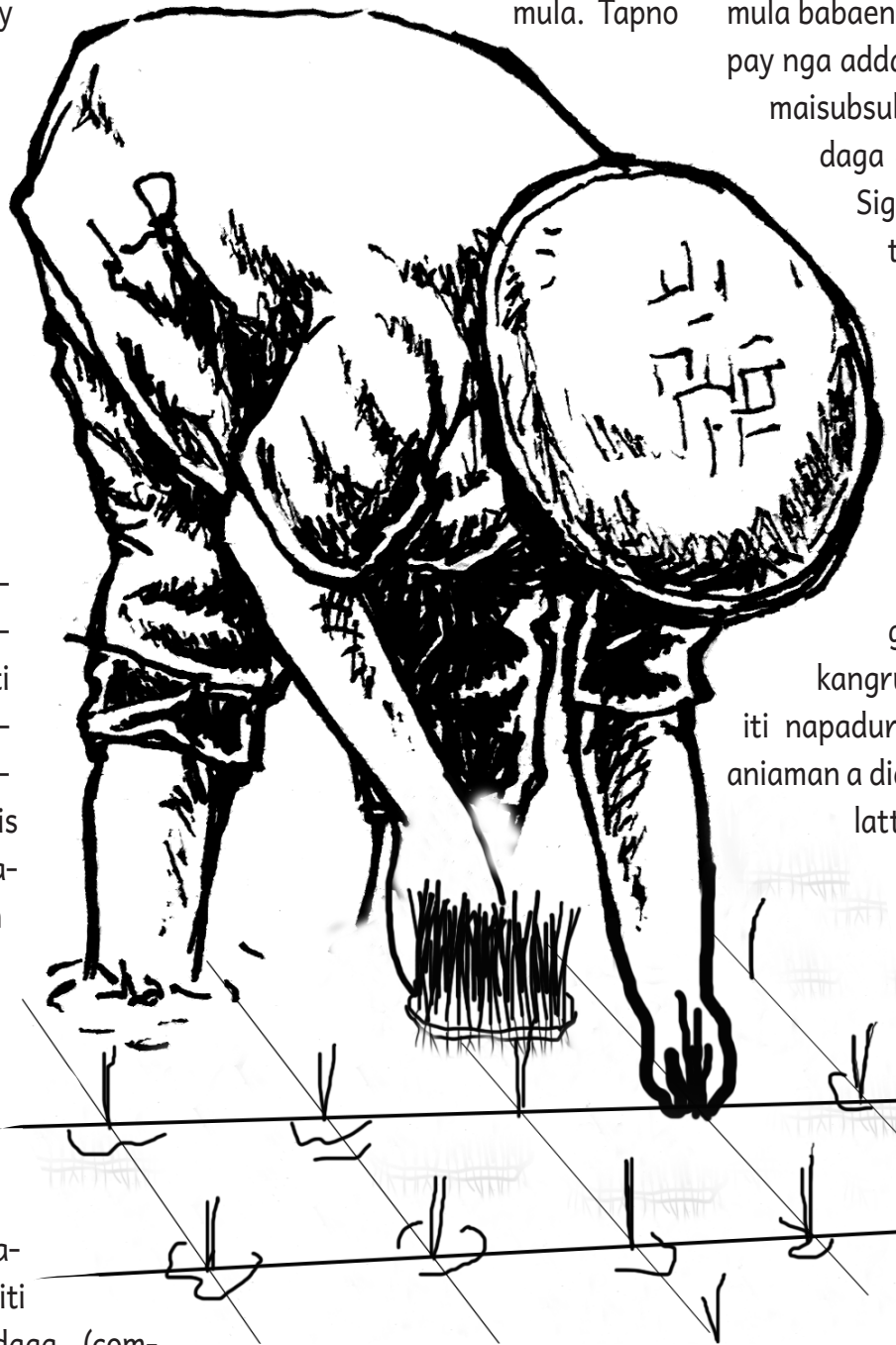
Ti SRI wenno

System of Rice Intensification, ti pinadur-as a teknika ti panag-talon ket inadal ken binukel ti ADRA idiy Madagascar, maysa a nasyon idiy Africa. Naipasakna-pen ken us-usaren dagiti manna-lon ti teknika iti sangalubongan. Immadu ti 50% aginggana ti 100% manipud iti sigud a maap-apit a pagay dagiti nangpada-sen iti napadur-as a teknika a saanen a kasapulan nga agusar kadagiti kemikal, adu a bin-i ken adu a danum. Ti kasa-pulan laeng ket panagadal ti husto a kaamuan, kina-pursige nga iyara-mid ken kinaanus iti proseso ti panangi-patungpal iti day-toy ken panangawis iti dadduma a kaa-bay nga agtaltalon a gumiddan iti pa-nangipatungpal ditoy.

Addan da-giti nangipadas iti pagilian ken iti rehiyon tayo. Insa-yangkat da dagiti panagsagana ti daga (com-post), panagbunubon, panagraep, panagpadanum, panagdalus ti ruot, ken panagkontrol kadagiti peste. Nagsiddaaw da gaputa ti mula da a pagay ket nataytayag, nabaked, dimmagsen ken imma-tiddog ti dawa na. Ngimmato ti apit manipud iti sigud a 20 cavan ket nagbalin a 54 cavan a pagay.

Ti immuna a parikut a sinango ken rinisut da iti SRI ket dagiti peste a pinarnuay met laeng dagiti kemikal a farm inputs. Naparpardas ngamin ti panagdakkel ti pagay babaen ti napadur-as a teknika isu a daytoy ti umuna a rauten dagiti peste no iyarig iti kaabay a mula. Tapno

makontrol daytoy, ingiddan da ti nagmula ti nadumaduma a klase ti natnateng iti aglawlaw ti talon tapno isu daytoy ti umuna a pakaawisan a kanen dagiti peste kas ti bau ken insekto bayat a dumakdakkel ti pagay ken inton panagdadawa. Addan to pay nayon a masida ti pamilya da.

Manipud ditoy a kapadasan, naawis ken inyaramid ti dadduma a kalugaran ti SRI iti ayat da met laeng a mapaadu ti apit ken nasustansya pay.

Manamnama a ngumato pay ti maapit kabayatan nga agtul-tuloy nga iyar-aramid ken pad-padur-asen ti organiko a panag-mula babaen iti SRI ken dadduma pay nga addang gapu ta in-inut a maisubsubli ti kinadam-eg ti daga a kasapulan ti mula.

Sigurado a nasustansya ti taraon a mapataud a kasapulan ti bagi tapno mapagtali-naed a nasalun-at ken napigsa ti bagi.

Ti umili a marigrigat ken ma-gungundawayan ti kangrunaan a mangsagrap iti napadur-as a teknika. Uray aniaman a didigra ket maiyaramid latta ti panangpadur-as ti panagmula tapno masuportaran ti kasapulan ti umili manipud iti bu-kod da a ka-baelan.

Ti nailian-demokratiko a rebolusyon ket agtartarigagay ti pudno a wayawaya ken demokrasya, ken pudno a reporma ti daga. Ti rebolusyon laeng ti agtartarigagay ken mangitantandudo ti pudno a panagdur-as ken pannakaadda ti pudno a panagbalbaliw ti kasa-saad ti umili, agtarigagay a mai-subli ti naberde nga aglawlaw. ✎

Agtitimpuyog a Panagtignay Laban iti COVID-19

Part 3

Agtultuloy ti panagadu ti kaso ti Covid-19 iti Pilipinas. Kadagiti umuna nga aldaw ti Hulyo dimmanon iti nasurok 40,000 ti kaso; agarup 400-1,000 ti agpositibo iti tunggal aldaw. Iti maudi a lawas ti Setyembre ket dimmanonen iti 300,000 ti kaso; 3,000-6,000 kaso ti agpositibo iti tunggal aldaw.

Ti panagkaro ti epidemya ket nadagsen nga impabasol ti rehimen a US-Duterte iti 'kinatangken ti ulo' dagiti Pilipino nga agpapaanawa kano iti saan a panangikabil ti face mask ken pilit a rumrumuar iti balay da. Ti kinaagpayso ket artipisyal a solusyon laeng ti umuna a panangiyulog ti estado ti *lockdown* wenno *quarantine*. Kayat na laeng nga usaren ti pandemya tapno maipatungpal dagiti nayon a militarista a panangpairut ken pananglipit iti karbengan ti umili nga agsao ken agtitimpuyog. Pammarang laeng ti binilyon a pondo a nailatang iti *Social Amelioration Program* (SAP) a saan nga umanay tapno tulongan dagiti marigrigat a Pilipino a naawanan ti trabaho.

Ti epektibo a panaglaban iti Covid-19 ket adda iti ima ti umili. Kasano a labanan ti Covid-19? Gapu ta virus ti makagapu iti daytoy a sakit, ti panangliklik ken panaglaban ditoy ket nakasanggir iti panangpapigsa ti resistensya ti bagi. Ti panangpapigsa ti resistensya ket saan laeng a nakadependar kadagiti indibidwal nga addang. Daytoy ket kasapulan a pagtitinnulongan dagiti organisado nga agkakailian, agkatrabahuan ken sector.

Ania dagiti kasapulan nga ikkan ti atensyon iti panangpapigsa ti resistensya laban iti Covid-19?

1 NUTRISYON (Husto ken Naan-anay a Taraon)
Dagiti nainsigudan a klase ti bagas, kamote

ken dadduma pay a *rootcrops*, nateng, prutas ken bukbukel dagiti nasustansiya a taraon. Rumbeng a liklikan ti sobra nga asukar, apgad, mantika ken taba. Liklikan met laeng ti betsin. Malaksid ta asin met laeng ti betsin, daytoy ket maysa a kemikal a mangibagbaga iti utek a naimas ti kankanen tayo uray no awan ti sustansiya na. Adu a komersyal a taraon ti naikkan ti betsin, kas kadagiti de lata, noodles ken sitsirya, tapno maawis tayo a gumatang. Ti saan tayo nga ammo, in-inut a sabsabidongan ti betsin ti utek tayo.

Narigat a makakaan ti naan-anay ken husto iti maysa a malakolonyal ken malapyudal a gimong. Ti kaaduan nga imulmula dagiti mannalon a pagay ket dagiti *high-yielding varieties* (HYV) a basbassit ti bitamina no iyarig kadagiti nainsigudan a klase. Adda dagiti mannalon a mapilitan a mangilako iti nainsigudan a bagas nga apit da tapno dumakkel ti pastrek na ken gumatang ti nababbaba ti klase na a bagas a kanen ti pamilya na. Nangato pay ti pestisidyo a naikabil kadagitoy nga HYV. Dagiti mangmangged met ket saan a makaawat ti nainkalintegangan a sueldo isunga agpakaanay laengen iti tuyo wenno noodles.

Uray dagiti gardinero nga agmulmula ti nateng ket marigatan met laeng nga agbirok ti nasustansiya a taraon iti inaldaw-aldaw. Kasapulan a mapnek ti pestisidyo ti mula da tapno mailako, isunga manmano laeng a kanen da daytoy.

Nasken nga agtitinnulong tapno paaduen dagiti nasustansiya a taraon. Isaknap ti kolektibo a panagtrabaho iti panangpalawa kadagiti uma ken talon, ken dagiti garden a pagmulaan ti natnateng a saan a maikkan ti kemikal

2 SANITASYON
Para kadagiti agtuturay a dasig ti masansan a

panagbuggo ti ima ken panagsapsapo ti alkohol ket simple a banag. Kadagiti agnanaed iti kaaw-awayan, adu ti karayan, waig ken ubbog a posible a paggapuan ti danum, ngem problema no adayo iti komunidad ken masansan ket saan met a mailatlatangan ti naan-anay a pondo ti panangikabil ti sistema ti pagdanuman (pagalaan ti danum). Karkaro a marigatan dagiti nakurapay iti syudad – ti danum ket basaran a kasapulan ngem kasapulan a bayadan wenno gatangen.

Sabali pay a banag ti panagatang ti sabon a pangbuggo ken alkohol. Problema met laeng no awan ti nasimpa a kasilya ken pangibellengan ti basura gapu ta posible a mailaok ti rugit iti danum a mainum.

Ti clorox ken suka ket alternatibo a pangdulus a nalaklaka ngem iti alkohol. Ilaok iti maysa a litro ti danum ti 10 a tedted ti clorox wenno 20 a tedted ti suka. Daytoy ti usaren a pangpunas iti lamisaan, tawa, ruangan ken dadduma pay a paset ti balay nga inaldaw-aldaw a maig-iggeman ti nadumaduma a tao.

Iruam ti *sterilization* wenno panangkissay kadagiti mikrobyo babaen iti pudot. Maminsan wenno masansan nga iyaramid iti tunggal aldaw ti panangipaburek kadagiti plato, tasa, kutsara ken aklo. Dagiti usar a plastik ket mabiit laeng nga iyuper wenno buyatan ti agburburek a danum tapno saan a madadael.

Isardeng ti nakairuaman a panangusar ti maymaysa a planggana a pagbuggoan ti ima ti amin a kameng ti pamilya sakbay a mangan. Posible nga isu ti paggapuan ti panag-innakar ti sakit.

3 PANANGLIKLIK ITI BISYO

Ti panagtabako ket inut-inot a mangdadael iti bara ti tao, isunga mas bulnerable nga agsakit ti nakaro a Covid-19 dagiti agtabtabako. Ti masansan a panaginom ti arak ket mangpababa iti resistensiya ti bagi. Ti panagtupra a kanaig ti panagmomma ket posible a mangiwaras ti Covid-19 a mabiag iti tupra wenno buteg.

4 EDUKASYON.

Adu a lugar nga awan ti signal ti cellphone wenno internet. Adu met ti awan pangatang ti cellphone wenno kompyuter a maikonecta iti internet. Ti dadduma pay ket awan ti kuryente. Saan a nalaka

para kadakuada ti ibagbaga dagiti patalastas a kumonsulta iti website ti Department of Health para kadagiti impormasyon maipanggep iti Covid-19. Iti kastoy, adu dagiti maal-allilaw a gumatang ti kumporme nga agas a saan met a makatulong a manglaban iti Covid-19.

Kolektibo nga adalen tayo ti Covid-19 – ania dagiti makagapu ken dagiti sintomas ti daytoy a sakit ken kasano a mairamut iti agraraira a bulok a sistema. (*Kitaen dagiti immuna nga artikulo iti Enero-Pebrero ken Marso-Abril nga isyu ti Dangadang.*)

Kolektibo nga adalen ti mainaig iti Nutrisyon ken Sanitasyon. Adalen dagiti mulmula a herbal ken *acupuncture* – adayo a mas praktikal, nalaklaka ken kabaelan nga aramiden ti umili dagitoy.

5 AGTITIMPUYOG A PANAGTIGNAY

Iti tulong dagiti Grupo ken Komite iti Salun-at, tuloy-tuloy nga ammoen ti kasasaad iti salun-at ti umili iti komunidad. Kitaen dagiti bulnerable a kas kadagiti lumakay/bumaket, ubbing, masakog, kaipaspasngay ken dagiti addaan ti nabayagen a sakit ken marigrigat unay ti kasasaad da iti panagbiag ken kasano a masuportaran isuda. Dagus a tudoen dagiti sumrek ken rumuar ken dagiti agsaksakit. Iplano no ania dagiti addang nga iyaramid no kas pangarigan ket adda ti tumaud a kaso ti Covid-19 – sadino da a mai-*quarantine* ken kasano a napardas a maipan dagiti nakaro a kaso iti ospital.

Ti dadduma pay a kolektibo nga iproyekto: panagdait ti *face mask* manipud kadagiti daan a lupot, regular nga iskedyul ti akupangtura, panagmula ken panangluto kadagiti herbal a mulmula.

Mangirussuat kadagiti panagtignay tapno irupir ti rebbengen ti estado ken dagiti lokal a yunit ken ahensya ti gobyerno iti responsibilidad nga aywanan ti salun-at ti umili.

Ti agtitipon a panagtignay laban iti Covid-19 ti epektibo a wagas a panglaban iti kabiitan a panawen ken panangrebbek iti agdama a rinuker a sistema iti pangmabayagan a pudno ken epektibo a solusyon iti pandemya. Daytoy ti isursuro ti Partido Komunista ti Pilipinas ken isu ti iprakpraktika ti Bagong Hukbong Bayan ken dagiti Sangay ti Partido iti lokalidad, dagiti milisyang bayan ken dagiti rebolusyonaryo nga organisasyon masa iti intero a Pilipinas. ✚

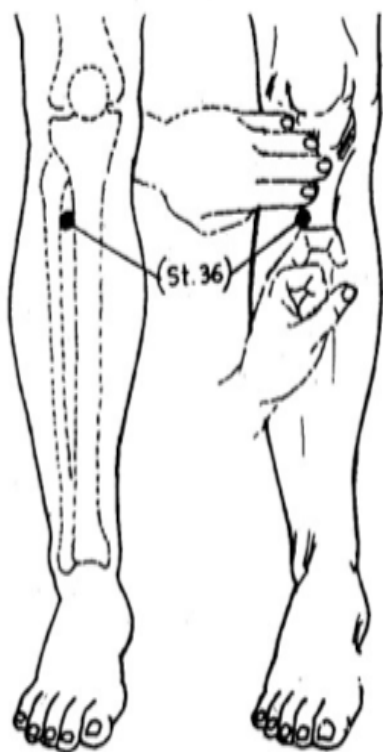
ACUPUNCTURE A MANGPAPIGSA TI RESISTENSIYA

Ti punto a Stomach 36 ket mangpapigsa iti resistensiya ti bagi. Ugalien nga i-akupangtura wenna imasahe ti ramay ti daytoy a punto iti agsumbangir a gurong, maysa a daras iti tunggal aldaw

Stomach 36

Lokasyon:

1. Biroken ti naglikkaong a puntos a makita iti akinbaba nga akinruar a parte ti tumeng.
2. Ti puntos ket 4 nga ramay manipud akinbaba a paset ti tumeng ken maysa a ramay manipud dakkal a tulang iti baba ti tumeng.

Panangitudok: Nakatakder a panangitudok, 1 ½ agingga't 2 a pulgada

ACUPUNCTURE A MANGPAPIGSA TI AGTAWEN 50 PANGATO

Ti kumbinasyon ti punto ti Large Intestine 4 ken Liver 3 iti agsumbangir nga ima ken saka ket aw-

awagan dagiti tradisyunal a mangngagas a Tsino a 'Four Gates' wenna uppat a ruangan. Ti in-aldaw nga akupangtura wenna panangmasahe kadagitoy a punto ket mangpapigsa ti chi wenna enerhiya ti bagi. Daytoy ket mairekomenda para kadagiti agtawen ti 50 agpangato. Mabalín nga igiddan ti punto ti Stomach 36 iti Four Gates.

Large Intestine 4

Lokasyon:

1. Ukraden ti ramay, paginnadaywen ti tangan ken tamudo.
2. Biroken ti gerger ti tangan ti maysa nga ramay/ima.
3. Ibatog ti gerger ti tangan ti maysa nga ima iti nagbaetan ti tamudo ken tangan ti maysa nga ima.
4. Ti puntos ket makita iti batog ti murdong ti tangan, agturong bassit iti tamudo.

Panangitudok:

Nakatakder a panangitudok, ½ agingga't maysa a pulgada,

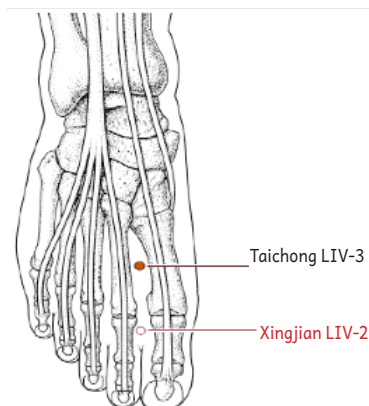
Liver 3

Lokasyon:

1. rabaw ti saka, iti anggulo iti baet ti umuna ken maikadua a tulang iti dapan.

Panangitudok:

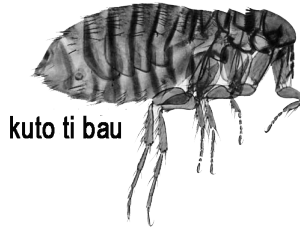
Nakatakder ti dagum. Ti panagbibineg ket adda iti aglawlaw wenna mabalín a dumanon iti dapan.

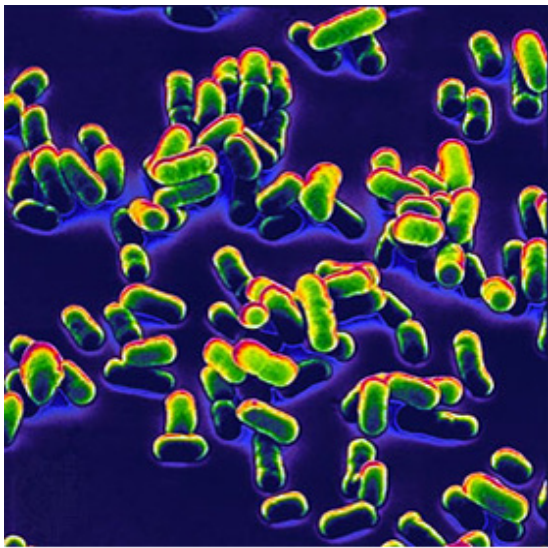

Nakaro a pandemya iti maika-12 a siglo

200 milyon a tao iti intero a kontinente ti Europe ti natay gapu iti pandemya ti *bubonic plague* wenno maawagan a *Black Death*, iti las-ud ti uppat a tawen manipud 1347 inggana 1351. Naawagan daytoy a *Black Death* gapu kadagiti tumubo a dugol a maawagan a *buboes* nga agturong iti panangngisit ti intero a bagi inggana a matay ti pasyente. Daytoy ket bacteria nga adda iti bau a maawagan a *bacillus Yersinia Pestis* a maiyakar babaen kadagiti kuto ti bau a kumagat iti tao. Iti panagadal, nagwaras

kuto ti bau

bacillus Yersinia Pestis

daytoy babaen iti bau a limmugan iti barko nga agbibiyahe kadagiti ruta ti linnakuan, manipud iti Middle East inggana iti Europe ken dagus a maapektaran dagiti sangladan a kaaduan ti tao ken narugit a syudad. Ti panangipatungpal iti kampanya iti panangpadur-as ti sanitasyon ken panangpaksiat ti bau ti dakkel a nakatulog a malappedan nga agwaras pay ti nasao a sakit.

Iti panagdur-as ti linnakuan, ti panagtaud ken panag-inget ti sangalubongan a terorismo dagiti imperyalista a pagilian, a mangraraut iti nadumaduma a pagilian iti lubong, ti *plague* wenno sakit gapu iti *bacteria* a *Yersinia* ket inusar nga armas iti gubat. Idi World War II, ti Japan ti immuna a nangiwaras ti kuto ti bau iti napili a lugar iti China, ken idi panawen ti Cold War, tapno kontrolen dagiti sakop da a pagilian, pinadur-as ti United States ken ti Soviet Union ti panangiwaras ti *bacteria* iti langa ti gas a maipugsit ken inusar iti *biological warfare*. Daytoy ti kakaroan a wagas da tapno dagus a maakaran ti tao ti makapatay a sakit wenno *lethal pneumonic plague* a posible a mangpatay iti adu a tattao iti sumagmamano a lugar ken mangibunga met ti buteng iti kaaduan a populasyon. Ti dadduma a gobyerno ket nagplano ti panagimbak kadagiti agas tapno nakasagana da a sangoen ti sakit inkaso nga agwaras daytoy. ✎

Rebolusyonaryo a saludo....manipud iti panid 10

panagtignay kas kabataan sakbay a nanggeddeng a tumipon iti BHB. Iti uneg ti Hukbo, nagbalin a napasnek iti literasiya ken numerasiya ken nagbalin nga organisador dagiti pada na nga agtutubo. Gapu iti kinapinget nga agadal, nangato nga inisyatiba ken kinagaget, nagakem isuna kas opisyal iti kabuhayan.

Ni Ka Jiggs, naggapu dagiti nagannak na iti Tamboan, Besao ken Kayan West, Tadian, Mountain Province. Maysa nga agtutubo a nailian a minorya a pagwadan iti sipupuso ken nakasagana nga agserbi iti umili. Iti las-ud ti nasurok dua a tawen kas Nalabbaga a mannakigubat, impakat na ti laing

ken pigsa na kadagiti trabaho a militar, kabuhayan, pulitika ken kultura. Mapagnamnamaan iti trabaho a kultura ken masansan a madutokan kas tim lider. Saan a nagduadua a nangawat iti atas nga agtignay kas Hukbo iti Ilocos-Cordillera tapno buraken ti malapyudal ken malakolonyal a sistema ti gimong a Pilipino.

Iti laksid ti panagladingit, ti kinabanuar dagitoy a kakadua ket mangmangted inspirasyon ken tibker ti pakinakem dagiti lumablaba nga umili tapno itululoy ti rebolusyonaryo a pannakidangadang inggana magun-od ti naan-anay a balligi. ✎

REBOLUSYONARYO A SALUDO ITI KINABANUAR TI LIMA A MARTIR TI ILOCOS

Nalabbaga a saludo ti idaton ti amin a kameng ti Chadli Molintas Command (CMC)-Bagong Hukbong Bayan Ilocos-Cordillera iti lima a Nalabbaga a mannakigubat a nangibuis ti biag da iti labanan iti Barangay Suagayan, Santa Lucia, Ilocos Sur

idi Agosto 8, 2020. Da Kadua a Pamela 'Ka Maymay' Peralta, Mar 'Ka Asyong' Capulas, Edgar 'Ka Nardo' Justo, Rolando 'Ka Eugene' Marvil ken Marxes 'Ka Jiggs' Dazon – kakadua nga inggana iti maudi nga anges ket nabanuar a nagserbi ken nakidangadang para iti umili. Dagitoy lima a martir ti Ilocos ket pagwadan iti disiplina, kinagaget, kinapakumbaba, kinatured ken awan panagduadua a panagserbi iti umili. Situtered da a nakiranget iti nadangkok a panagraut dagiti nagtitipon a puersa ti 81st IBPA, 72nd DRC, RMG ken SAF-PNP.

NiKaMaymayketnagtauditidasigapetiburgesya a naggapu iti Narvacan, Ilocos Sur ken dimmakel iti Baguio City. Iti las-ud ti innem a tawen na iti uneg ti Bagong Hukbong Bayan, natenneb kas maysa a kadre a pulitiko-militar. Gapu iti kabaellan iti panangidaulo, masansan a madutokan isuna kas team leader ken vice squad leader. Malaksid pay ditoy, maysa met isuna kadagiti nalalaing nga isnayper manipud iti intar ti kababaihan. Isuna met laeng ti kangrunaan nga opisyal medikal ti yunit. Iti panagakem kas medical officer, madayaw ti kinapasnek na iti panangsango kadagiti pasyente a Hukbo ken masa. Nagakem met isuna kas opisyal iti kultura gapu iti kinalaing iti panagkanta, panagsurat,

panagdrowing ken panagpartuat kadagiti kultural a pabuya.

Ni Ka Asyong ket naggapu iti nababa a saray ti dasig a mannalon iti Sityo Linggawa, Barangay Pidpid, Sta. Cruz sakbay a simmampa idi 2004. Dimmur-as kas kadre militar gapu iti kinatu-

red, kinaanus ken kalmado a kagagalad na iti sango ti labanan. Nagaget iti trabaho a produksyon ken trabaho a propaganda iti intar ti masa. Iti las-ud ti nasurok sangapulo ket lima a tawen a panagserbi na iti umili ket nakakitaan ti natibker a panggeddeng.

Ni Ka Nardo a naggapu iti Candon City ket simmampa kas resulta dagiti naballigi a kampanya a masa iti Ilocos idi 2016. Napadasan na a nagtrabaho nga OFW kas mangngalap kadagiti dadakkel a barko. Gapu iti kinarigat ti biag iti ballasiw-taaw, nagsubli iti pagilian tapno agtalon. Iti pannakipaset na kadagiti kampanya a masa iti ili a naggapuan na, immuneg ti kamulatan na kasilpo iti pudno a kasasaad ti pagilian ken nakita na ti kinahusto ken kinapateg ti panangbaliw iti gimong babaen iti armado a pannakidangadang. Iti las-ud ti agarup lima a tawen na kas Hukbo, napardas a dimmur-asken nagakem isuna kas team leader, instruktur kadagiti pangmasa a panagadal ken organisador. Sipupuso a mangipraktika iti panagmuli iti bukod a bagi tapno matenneb kas proletaryo a rebolusyonaryo.

Ni Ka Eugene ket nagtaud iti pamilya a mannalon iti Barangay Bugnay, Candon City. Gapu iti kinarigat ti biag, saan a nagtuloy a nagadal ken nasapa a nagtrabaho kas mannalon. Nagbalin nga aktibo iti

....suruten iti panid 9

SALUDOAN DAGITI MARTIR TI REBOLUSYON

Babae:

Agtultuloy ti krisis
A masagsagrap ti umili a Pilipino
Dagiti umili nga agpanpanawagan
Agpukpukkaw ti panagbalbaliw
Iti bangir na
Umir-irteng ti panangirurumen
Ken pammutbuteng
Ti pasista ken aso-aso a rehimen ni
Duterte
Inagum ti agturturay a dasig
Ti demokrasya ti tunggal Pilipino

Lalaki:

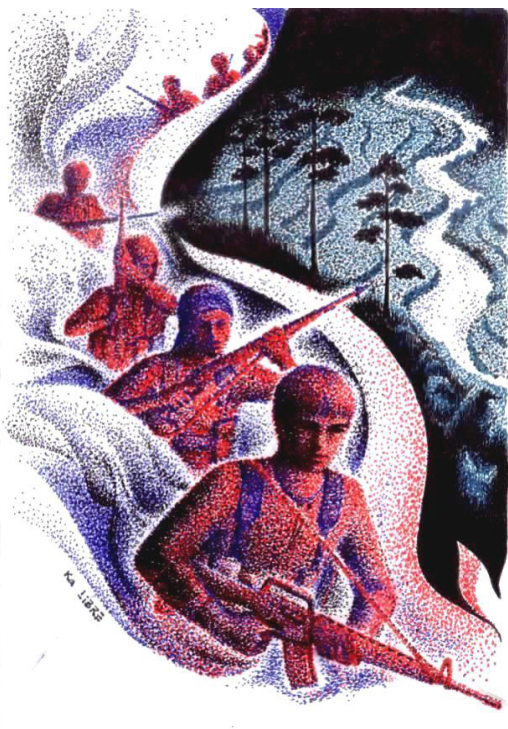
Gapu iti kastoy a kasasaad ti gimong
Inarakup mo
Ti kangatoan a porma ti
pannakidangadang
Armado a pannakilaban!

Babae:

Armado a pannakilaban!

Lalaki:

Sumilpo ka iti NPA
Nga awan sabali a kalikagum
Nu di ket mawayawayaan
Ken pagserbian ti nalawa nga umili!

Babae:

Sika ket saan a nagsarimadeng
A nagdaliasat
Kadagiti nangangato a bantay
Tapno danunen ti umili

Lalaki:

Agtudo man wenno bumagyo
Saan ka nagsardeng a nagpalawag
Nag-organisa
Ken nagpatignay kadakuada
Ngem sika kadi
Ket nasayangan
A nangtalikod ti naulimek
Ken narang-ay a biag?

Babae:

Saan!
Gapu ta ammom
Nga ad-adu pay dgt umili
A matmatay iti bisin

Lalaki:

Sika kadi
Ket nagduadua
Iti panagsango ti rigat ken sakripisyo?

Babae:

Saan!, Saan!, Saan!
Gapu ta naimula iti pusom
Ti panag-ayat
Nga ilaban ti karbengan
Dagiti magungundawayan

Lalaki:

Sika kadi ket naupay
A nagpalawag kadagiti tattao
A saan pay a makaawat
kadagiti agintutuleng iti uni ti rebolusyon?

Babae:

Saan!
Gapu ta
Galad mo ti naanus a kadua!

KADUA, BANUAR KA!

(daniw ni Ka Yana para kadagiti martir ti Ilocos
Sur idi Agosto 8, 2020)

Lalaki:

Sika kadi
Ket nagsardeng a limmaban?

Babae:

Saan!, Saan!, Saan!
Gapu ta nakasagana kan
A mangidaton ti biag mo
Para iti nalawa nga umili
Itatta...
Adda kan nga agin-inana
Awan kan iti denna mi
Saan mi pulos a malipatan
Amin a sakripisyom
Para iti umili

Lalaki:

Biag mo a kakaisuna
Indaton mo para iti rebolusyon
A mangbaliw iti sistema
Nga agparparigat ti gimong

AMIN:

Numampay adu a kas kenka ti
pimmusayen
Ti biag yo ket naindaklan
Adda kami
Ken adu pay ti sumaruno
a mangituloy
Mangituloy ti dangadang
Tapno balligi ket magun-od

Lalaki:

Iyabante ti armado a
pannakidangadang!

Babae:

Agbiag ti lagip dagiti martir ti
rebolusyon!

AMIN

Agbiag!

Agarubos ti lua iti matak
Kasla awan patingga na
Kas ti panagayat mo iti masa
Panagserbi kaniada isu't impangruna
Inggana't maudi nga anges awan
duadua.

Naranggas ti gubat nga intay'
irusrusuat
Napnuan sakripisyo ken rigat
Biag ti mabalin a kasukat
Sisasagana a sangoen
Iti aniaman nga oras.

Kadua, banuar ka!
Nalabbaga a saludo kenka
Sipupuso nga inarakup armado a
pannakidangadang
Uray iti tengnga ti gubat awan inatrasan
Gapu iti kinatibker a salakniban ti daga a
nagtaudan

Kadua, banuar ka!
Pudno a rebolusyonaryo, maysa a
pagwadan
Dagitoy a lua ket saan nga agpatingga
kas lua . . .
Agserbi kayo kas karit tapno agtultuloy
ken agpapigsa
Inggana't magun-od pudno a wayawaya!

